

9. Blog de biblioteconomie și știința informării. *Servicii pentru comunitate: idei în ajutor programării activității în anul 2014*. Disponibil: [https://clubbib2.wordpress.com/2013/10/24/servicii-pentru-comunitate-idei-in-ajutor-pogramarii-activitatii-in-anul-2014/\(vizitat:10.11.2016\)](https://clubbib2.wordpress.com/2013/10/24/servicii-pentru-comunitate-idei-in-ajutor-pogramarii-activitatii-in-anul-2014/(vizitat:10.11.2016)).
10. *Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov – Biblionet*. Disponibil: <http://www.biblionet.ro/upload/documents/librarie/20417/pdf/142083/StudiuBrasov.pdf> (accesat: 10.11.2016).
11. *Servicii și programe pentru adulți cu vârsta cuprinsă între 41 și 60 de ani: studiu*. Disponibil: http://www.biblionet.ro/upload/documents/document/18906/attachement/137049/Studiu%20Servicii%20Adulti_41-60.pdf (accesat: 18.11.2016).
12. *CE și noua Agendă 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă*. Disponibil: <http://www.comunic.ro/article/ce-%C8%99i-noua-agen-da-2030-onu-pentru-dezvoltare-durabil%C4%83> (accesat: 18.11.2016).

SĂPTĂMÂNA ȘTIINȚEI LA BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „B. P. HASDEU”

Elena TARAGAN,
bibliotecară, Departamentul studii și cercetări, BM „B.P. Hasdeu”

În 10 noiembrie 2017, au avut loc primele evenimente din cadrul Săptămânii științei, organizată la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”.

Science Talks *O bibliotecă foarte științifică* a început, dând startul săptămânii, la ora 14.00 și a constat într-o prezentare realizată de doamna conf. univ. dr. Lidia Kulikovski, director al Departamentului studii și cercetări, privind activitatea științifică desfășurată la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. Dumneaei a adus la cunoștința publicului că, în ultimii cinci ani, BM a editat 124 de cărți. Printre ele se evidențiază *Monografia bibliografică Mihai Cimpoi, 50 de ani de învățământ biblioteconomic, cartea Codul serviciilor, Ghidul utilizatorului, Jurnalul unui bibliotecar* al lui Dumitru Crudu, *Arta de a pasiona cititorii și Elogiu lecturii* de Vlad Pohlă, *Alt portret din profil cultural al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”* de Valeriu Rață ș.a. De asemenea, a făcut o analiză privind tipologia literaturii de specialitate și publicul a fost înștiințat că,

predominant, se editează monografii (bibliotecile „Târgoviște”, „Ovidius”, „Onisifor Ghibu”, „Ițic Mangher”, „Alba Iulia”), recomandări metodice, încercări de manuale și dicționare. Un fapt îmbucurător este acela că revista *BiblioPolis*, din anul 2002, apare constant. În prezent, s-a ajuns la al 62-lea volum al revistei.

Doamna Lidia Kulikovski a accentuat actualitatea volumului *Jurnalul unui bibliotecar* al lui Dumitru Crudu, în special, pentru că acesta oferă perspectiva utilizatorului, a celui „din afară” asupra Bibliotecii, iar această perspectivă este pentru Bibliotecă extrem de prețioasă, întrucât utilizatorul este o primă resursă a Bibliotecii.

Rezultatele activității științifice desfășurată la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” sunt îmbucurătoare și dătătoare de speranță, însă o adevărată evaluare se va putea realiza în timp. Și aici, doamna Lidia Kulikovski ne-a adus exemplul original al Japoniei: „Un înțelept, fiind întrebăat ce opinează asupra unui eveniment petrecut

acum 100 de ani, a răspuns: «E prea devreme ca să ne dăm cu părerea.» Acest exemplu, care ne provoacă râsul, e totodată un util aforism ce redă ideea că „valoarea se confirmă în timp”. Valoarea lucrărilor științifice, editate la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, menite a fi utile cititorilor, scriitorilor, criticilor literari și de artă etc. își vor vedea confirmată valoarea cu fiecare utilizare. Sperăm ca aceste cărți, realizate cu dedicație și străduință, să servească comunitatea chișinăuiană într-un mod satisfăcător și eficient, astfel încât activitatea științifică realizată la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” să poată continua fructuos, iar Biblioteca să merite a purta acest titlu, de „Bibliotecă foarte științifică”.

Următorul eveniment din cadrul acestei zile a purtat denumirea *Povestea ARClui. Metode inovative de comunicare a științei. Abordări practice* și a constat într-o prezentare realizată de doamna Maria Pilchin, marketer la Editura „Arc” și lector universitar la USM. Dumneai a început cu a ne spune că „știința este asemenea unei doamne sobre, care știe să fie senzuală în anumite ocazii”, pentru a ne explica treptat, în cadrul prezentării, tâlcul acestui aforism. Doamna Maria Pilchin a accentuat importanța „coborârii” scriitorului, omului de artă, din turnul său de fildeș, pentru a ajunge la cititor. Cititorul nu este atât de

apt, de vizat în domeniu, astfel încât lectura trebuie să fie pentru el accesibilă, fără a-și pierde astfel din calitate. Acesta se pare că este unul dintre obiectivele ARClui la ora actuală, de a „ilumina”, de a „decodifica”.

Dumneai și-a înfrumusețat discursul cu pilde și informații curioase. Ne-a relatat un exemplu din experiența ei de școlar. „La ora de fizică, profesorul a întrebat-o: «Tu ce zici?» Ea, ca o elevă eminentă, s-a ridicat și a început: «Eu cred că...» «Nu! a întrerupt-o profesorul. La fizică, nu se crede, ci se știe!» Aceasta a fost prima interacțiune a dumneai cu știința și, poate, începutul definirii sale umaniste.

Editura „Arc” s-a născut în 1994, este o editură „domnișoară”, are 23 de ani și a început totul de la zero, fără a prelua modele din perioada sovietică. Este o editură care se vrea promotoare a unei „științe voioase” (cum spunea Nietzsche) și (în aceasta constă tâlcul aforismului) primitoare. Chiar cuvântul ARC, denumirea editurii, nu este un termen științific, un cuvânt sofisticat accesibil doar unei bresle, și contribuie în a fi un prim pas de „apropiere către cititor”.

Dumneai ne-a mai dat o pildă, extrem de curioasă, privind modul de selecție a scriitorilor și modul lor de afirmare. Spre exemplu, George Bernard Show, marele dramaturg englez, și-a dat un volum la o

editură, unde nu era valorificat. Scriitorul a mers atunci prin biblioteci și librării și a adresat întrebarea: „Aveți Bernard Show?” „Nu, nu avem.” „Nu aveți Bernard Show?!” Și tot așa în mai multe biblioteci și librării, astfel încât acestea au început să sune la edituri și să întrebe despre misteriosul Bernard Show.

Editura are o gamă foarte diversificată de produse: dicționare, enciclopedii, cărți pentru copii, manuale de istorie, sociologie, privind alimentația sănătoasă etc.

Ultimul eveniment, din cadrul zilei, a constat în prezentarea site-ului recent înființat *Noii barbari* de către Dumitru Crudu. Scriitorul a subliniat că denumirea „barbarii” se are în vedere în conotația sa pozitivă, nu negativă. „Barbarii” sunt, în acest context, nu „distrugători”, ci „creatori”. La ora actuală, în lumea copleșită de tehnologie și de spirit corporatist, „barbarii” ne duc cu gândul la viața în spirit liber și creator, aproape de natură și de sursă. „Noii barbari” sunt scriitorii ce bat la ușa cetății ca să intre înăuntru și, poate, chiar să o cucerească. Site-ul se află la frontiera dintre experiment și tradiție. Conține mai multe categorii: poezie, proză, traduceri, metatexte.

Prima zi din cadrul Săptămânii științei la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a fost o zi în care publicul a fost informat, „curiozitat”, îmbogățit cu pilde și idei noi. Evenimentele din cadrul acestei zile s-au dovedit utile, iar publicul a fost unul receptiv.

În 14 noiembrie, am participat la un alt eveniment din cadrul Săptămânii științei, Biblioteca vie: Știință. Cercetare. Creativitate. Inovație.

Conceptul „Biblioteca vie” este unul extrem de original și prezintă un nou format de activitate și de interacțiune cu publicul. În cadrul „Bibliotecii vie”, tinerii de la diverse instituții de învățământ au ocazia să interacționeze, să asculte și să pună

întrebări unui specialist într-un anumit domeniu, științific, literar, filologic, beneficiind de „resursa vie” pusă la dispoziția lor și „exploatând-o” frumos în câteva minute de interacțiune. „Resursele vie”, adică cărțile vie (rememorând că omul poate fi o carte) din cadrul evenimentului, au fost cei trei invitați, și anume: Elena Ungureanu, doctor habilitat, cercetător la Academia de Științe a Moldovei; Dumitru Crudu, scriitor, poet, deținător al numeroase premii literare; Mircea V. Ciobanu, critic literar, eseist. Acești trei invitați au format trei grupuri: Cercetare, Creative Writing, Critică literară, iar tinerii, studenți de la Colegiul Politehnic, de la Centrul de Excelență în Electronică și Energetică și de la Academia Militară „Alexandru cel Bun”, divizați în trei grupuri, au „călătorit” prin rotație de la „o carte vie” la alta, interacționând, pe rând, cu cei trei invitați ai evenimentului.

Dna Elena Ungureanu a început prin a le spune elevilor că este un filolog căruia i-a plăcut tehnologia. În cartea *Cuvinte și linkuri* a dumneai vorbește despre provocarea internetului. În multe din cărțile sale tratează subiecte ce sunt apropiate tinerei generații, internetul fiind unul dintre ele. Le-a vorbit studenților despre hipertext, care se definește drept un document (un text) ce conține pe lângă text, grafică, imagini, animație, înregistrări audio și linkuri. Un hipertext este *Biblia*, în care se fac numeroase trimiteri de la un verset la altul. Astăzi, suntem mari utilizatori de hipertexte, iar tendința actuală, spune Elena Ungureanu, este scrierea în stil wikipedia, adică nu de către specialiști în anumite domenii, ci în mod voluntar, de oameni, de orice membru al comunității. În cartea sa *Cuvinte și linkuri*, Elena Ungureanu pune foarte bine întrebarea dacă vom putea să împăcăm „computere și cumpăt(are)”. Este citat Constantin Noica, care spunea: „Computerele vor putea orice, dar e o întrebare dacă vor avea și cumpăt.” Tinerii cititori au

recunoscut că, uneori, internetul, unde le place să petreacă timpul, le scapă de sub control și, foarte sinceri, și-au recunoscut dependența care poate fi dăunătoare. Ne-au surprins prin faptul că, având 17 ani și făcând parte din generația mare consumatoare de internet, au susținut că nu vor să renunțe la o carte tipărită, pentru că nimic nu se compară cu mirosul unei foi și pentru că relația de intimitate se creează numai acolo, cu o carte ținută în mâini. Internetul nu ne dă senzația de materialitate și posesivitate. Internetul nu apropie, nu este uman. Cu toate acestea, au recunoscut fiecare că posesia cunoștințelor de navigare pe internet este utilă și necesară. Elena Ungureanu îl menționează în cartea sa pe Jorge Luis Borges, care „vedea paradisul ca pe o bibliotecă”, or, internetul este o bibliotecă din texte online.

Revenind la Constantin Noica citat mai sus, este important ca, în relația noastră cu computerele și internetul, să dăm dovadă de cumpătare, astfel încât acesta să ne servească, să ne fie util, să beneficiem de calitatea hipertextului de a include numeroase linkuri, de unde putem „zbura” în mod rapid și eficient de la un text la altul, și nu să ne subjuge, să ne transforme în ființe solitare, pasive.

În ceea ce privește cercetarea și plagiatul, Elena Ungureanu ne-a spus că „plagi-

atul nu se poate într-o totul evita”. Pentru aceasta trebuie să facem exerciții de scriere, să alegem autori care rezonază cu propriile noastre idei și opinii și să încercăm să formulăm singuri, cu ajutorul acestor surse, propriul nostru text. „Limbajul este un plagiat de la un capăt la altul”, cum spunea cineva, pentru că vorbim cu aceleași cuvinte, și, de multe ori, scriitorii de renume au fost învinuiți de plagiat și asta pentru că, multe s-au gândit, s-au spus înainte și nu se poate evada într-o totul din influența lecturilor pe care le-am făcut, a conchis Domnia Sa.

Elena Ungureanu, în calitate de cercetător, recomandă studenților, bineînțeles, cititul și iar cititul, căci numai astfel dobândim capacități de scriere intelectuală.

„Carte vie” Dumitru Crudu, scriitor, poet, s-a intitulat *Exercițiu de Creative Writing*. În cadrul acestui eveniment, Dumitru Crudu i-a invitat pe participanți să scrie câte o poezie, dându-le câteva repere. Spre exemplu, în cadrul unui grup de studenți, reperele, primul cuvânt din fiecare strofă au fost: pentru băieți – *devreme*, pentru fete – *fluturi*, al doilea cuvânt, comun atât pentru băieți, cât și pentru fete – *iphone*, iar al treilea cuvânt – *tată*. Studenții au avut la dispoziție cinci minute, în care și-au ticluit cele trei strofe. „Devreme cu ploaia târzie / Merg pe străzi, nimeni nu

mă știe”, a început Laurențiu; „Nu se scrie în Scriptură / Tot mai bine-i în natură”, a continuat Polina, cu o poezie în stil puțin folcloric; Andrei „îl visează pe tatăl iubitei, după ce aceasta îl părăsise”. Dumitru Crudu a remarcat că, tinerii poeți „din cadrul zilei de azi”, știu să dea dovadă de ironie, i-a îndemnat să mai scrie, iar Laurențiu s-a oferit să mai compună una, mânat de „un fior artistic” după acest exercițiu.

Studentilor de la Academia Militară li s-a propus să compună o poezie patriotică. Repartizați în trei grupuri, aceștia au compus câte o poezie colectivă: primul scria versul, îndoia foaia, lăsând la vedere doar ultimul cuvânt din vers, iar următorul trebuia să continue pornind de la acesta. Au fost scrise trei poezii colective cât se poate de reușite. Tinerii militari au vorbit despre monstruoșitatea războiului, care este „o artă de a distruge”: „Răniți stăm pe câmpul de luptă / Pierduți în jungla războiului.” Totodată, este o manieră de rezolvare de conflicte, a menționat cineva. Și se poartă, fiind un sacrificiu, pentru viitorul copiilor noștri. „Când spun război”, studenții au spus că se gândesc la „pescăruș”, și asta pentru că acestea două se află în antiteză, „pescărușul” fiind un simbol al păcii. Fiecare și-ar dori ca „în locul țipătului vieților umane stinse să asculte țipătul pescărușului”.

Dumitru Crudu a făcut observația că: „La ora actuală, provocările sunt de natură intelectuală, nu pe câmpul de luptă.” I-a îndemnat să scrie, să încerce să facă și ei poezie, întrucât „mulți scriitorii, din literatura universală, precum și din cea străină, au fost și soldați”.

„Carte vie” Mircea V. Ciobanu, critic literar. În ceea ce privește acest grup, studenții au avut posibilitatea să poarte o discuție cu domnul Mircea V. Ciobanu, care i-a inițiat, cât se putea într-un sfert de oră, în tainele criticii. Mircea V. Ciobanu a adus la cunoștință studenților numele

câtorva mari critici de literatură română, cum ar fi George Călinescu, Titu Maiorescu, Nicolae Manolescu, Mihai Cimpoi. Tinerii au făcut „puțină critică” la poeziile pe care le-au scris în cadrul grupului anterior de *Creative Writing*, spunând ce le-a plăcut, identificând părțile bune din poeziile colegilor. Pentru a-i orienta în ceea ce presupune o critică, Mircea V. Ciobanu le-a prezentat studenților de la Academia Militară câteva posibile întrebări la care ar trebui să dea răspuns atunci când analizează o poezie. Spre exemplu, „În ce măsură această poezie este patriotică?” (în cazul dat); „În ce măsură nu ați mai citit nicăieri o astfel de poezie?”; „Cât de bine respectă ritmul?”; „În ce măsură cuvintele-repere s-au integrat în crearea unui context?” etc.

Pentru studenții la Academia Militară, considerăm că experimentul acesta, „de critică”, a fost unul inedit, în mod special, pentru că știm: soldatul nu discută ordinele, le execută. Nu știm câți dintre ei vor mai face aceste încercări, la care au fost supuși azi, de „scriere creativă” sau de „critică a poeziilor”, dar, cu siguranță, experimentul le-a fost unul util. Și asta pentru că, după cum bine a menționat Dumitru Crudu, citându-l pe Nichita Stănescu: „Poetul, ca și soldatul, amândoi apelează la poezie”, altfel nu pot face față provocărilor.

La întrebarea *Cum trebuie să fie un critic, bun sau rău?* Mircea V. Ciobanu a răspuns, puțin în glumă, începând cu proverbul cunoscut: „Un câine bun este un câine rău.” Domnia Sa a spus că, pentru el, un critic literar trebuie să îndeplinească câteva condiții, pentru a fi un critic „bun”: 1) să fie onest cu cititorul (căci, pentru cititor, și nu pentru autor, acesta scrie); 2) să fie profesionist, să posede bine instrumentarul cu care operează; 3) să fie și un bun scriitor. Nu în sensul că ar trebui să scrie și el proză sau poezie, ci scriitura lui (atunci când face o critică) să fie una bună.

Evenimentul a decurs cât se poate de bine și de eficient, toți studenții, prin rotație, reușind să „răsfoiască” fiecare „carte” din cele propuse. Au fost receptivi, sinceri, deschiși. S-au convins încă o dată că știința nu e doar rigidă (uneori) și la îndemâna „unor domni bătrâni și gârboviți”, ci este o „artă vie”, este „plăcerea găsirii de răspunsuri la întrebări care ne macină”, este voioasă, haioasă și pe cât de grea, pe atât de plăcută.

La ce visează bibliotecarii? – master-class de Creative Writing cu bibliotecare ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în cadrul Săptămânii științei.

Moderator al evenimentului *Master-class de Creative Writing: La ce visează bibliotecarii?* a fost scriitorul, poetul Dumitru Crudu. La întrebarea dacă prin punerea în discuție a acestui subiect, *La ce visează bibliotecarii?*, Dumitru Crudu intenționa să ne afle secretele, gândurile noastre ascunse care dospesc în subconștientul nostru, răspunsul corect a fost: „Un poet adevărat le codează.” Dumitru Crudu a început prin a-și prezenta propria experiență în ceea ce privește visele, și anume prin a ne destăinui un vis de coșmar de care nu poate scăpa de 10 ani. Se făcea că se afla la Tbilisi, începuse războiul, iar el nu putea părăsi acel loc din cauza lipsei banilor. Se pare că acest vis îl urmărește constant pe poet. Adevărat este că nu puțini dintre noi avem astfel de vise, care ne bântuie.

Dumitru Crudu a continuat cu o „mică prelegere”, legată, bineînțeles, de vise, în care a vorbit despre mișcarea literară „onirismul”, una dintre cele mai puternice din anii '60-'70, care se baza pe exploatarea viselor. Exponenții ei au construit în poezie realități analoage visului. În romanticism visul reprezenta o ieșire din cotidian, iar poezia suprarealistă se inspiră din modelul coșmarului.

În continuare, li s-a propus participanților la eveniment să scrie o poezie care să reprezinte fie 1) un coșmar care le bântuie;

fie 2) o poezie în cheie onirică începând cu versurile: „Totul s-a început deoarece / Prin încăpere trecea...”; fie 3) un vis lucid, adică un vis cu ochii deschiși.

Participanților li s-a pus la dispoziție jumătate de oră, timp în care acestea au ticluit adevărate comori „onirice”, în care și-au expus visele cele mai firești sau umane, dorințele de a fi iubite, intențiile de a călători în Florența și de a se plimba cu gondole, dorința subconștientă de a avea capacitatea zborului, visul de a opri timpul și de a opri această toamnă care le pătrunse în suflet.

După citirea tuturor poeziilor, acestea au fost supuse analizei. Doamna Lidia Kulikovski a observat foarte bine cum fiecare poezie se înrudește cu firea autoarei și că fiecare a compus, a visat, a nutrit dorințe în conformitate cu propria personalitate.

Dumitru Crudu, cu ochiul său critic de poet profesionist, a conchis că poeziile expuse în cadrul evenimentului au fost postmoderniste, romantice, onirice, postrealiste și moderniste. Evenimentul s-a caracterizat printr-o atmosferă vie, creatoare. Se simțea cum în acele treizeci de minute, se nășteau „fărăme” de poeți, care cu ocazia acestui eveniment au reușit să-și descopere înclinația spre poezie și, totodată, au avut curajul de a se exterioriza, de a-și expune cele mai sincere, mai intime și mai umane trăiri interioare.

Nota finală a fost una muzicală. Doamnele bibliotecare au intonat un cântec popular în care au proslăvit tinerețea, pentru reîntoarcerea căreia omul e gata să-și dea averile.

Oprește, Doamne, timpul și... lasă-ne să creăm poezie!

În cadrul Săptămânii științei, în 15 noiembrie, a avut loc Master-class: Instrumente antiplagiat, moderat de Nelly Turcan, doctor habilitat, USM.

Tuturor celor care am fost sau mai suntem studenți, ne este familiar acest cu-

vânt: „plagiat”. Studentul știe că a comite un „plagiat” e aproape o „crimă împotriva umanității”, spunem noi, mai în glumă. Și apoi, de ce n-ar fi? Nu e dureros oare să ai un gând frumos, interesant, să scrii un vers care respectă întru totul noțiunile de prozodie și mai are și tâlc, să generezi o idee a ta și să te trezești că acestea îți sunt preluate într-o altă sursă și... numele tău nicăieri! Tu continui să rămâi în anonimat în timp ce un altul culege „laurii originalității tale”. Bineînțeles că este... un mare păcat. În schimb, atunci când tu te afli în poziția celui care copiază, pentru că „mama ei de inspirație” nu-ți vine, ei bine, atunci proslăvești invenția copy-paste-ului și te rogi ca nimeni să nu te prindă cu „gâsca-n sac”.

Despre aceasta am vorbit astăzi, despre plagiat și antiplagiat, familiarizându-ne cu câteva aspecte privind „ce înseamnă plagiatul”, „normele existente împotriva acestuia”, „forme / maniere de exercitare a plagiatului”, precum și „soft-uri de detectare a acestuia” (unele gratuite).

Plagiatul presupune a nu cita sursa de unde o idee, un text au fost preluate. Avem cazuri de plagiat încă în Roma antică. Oamenii recurg de multe ori la plagiat, probabil, din lipsă de idei, de timp, din irresponsabilitate, din incompetență. Plagiatul încalcă normele de etică și de deontologie academică. Este de menționat că și „cita-

rea dintr-o sursă secundară” reprezintă o abatere de la aceste norme. Spre exemplu, dacă un autor afirmă: „Lumea e o metaforă, spune Goethe”, nu cităm cartea autorului respectiv, ci mergem direct la Goethe.

Plagiatul se clasifică conform mai multor criterii. Avem plagiat intenționat și neintenționat, după gravitatea acestuia: minor, major, există și „autoplagiat”, când prezentăm a doua oară același text, chiar dacă ne aparține, fără a indica lucrarea unde l-am publicat prima oară. Se consideră plagiat și preluarea unor date din tabelele, graficele unui alt autor. Chiar dacă tabele sau graficele le refacem noi, sursa de unde au fost preluate datele de asemenea trebuie citată.

În ceea ce privește soft-urile de detectare a plagiatului, care arată fragmentele copiate, sursa acestora, precum și gradul de originalitate al textului / lucrării, au fost enumerate: Ephorus, Urkund, PlagAware, Plagiarisma etc.

La sfârșitul ședinței cu toții am recunoscut că scrierea unei lucrări originale este o dovadă de comportament etic și deontologic, o dovadă a respectării ideilor altor autori, de apreciere a celor ce au dezvoltat o idee originală, de diseminare corectă a informațiilor. Într-un cuvânt, de respect față de știință și oamenii care lucrează în folosul ei.

Duminică, 12 noiembrie, am participat la o activitate la Biblioteca "Ovidius". Citorul este avizat că, între 10 și 17 noiembrie, se derulează Săptămâna științei la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”.

Evenimentul petrecut la Biblioteca „Ovidius” este unul care se încadrează perfect în această Săptămână... și face parte din serviciul „Chimia distractivă”. „Chimia distractivă” a început cu Dumitru Ureche, care era profesor la Liceul Agricol și care, în cadrul acestui serviciu, le prezenta copiilor, la Biblioteca „Ovidius”, experimente chimice. Actualmente, domnul este profesor universitar, iar ștăfeta „Chimiei distractive” a fost preluată de câțiva studenți de la Universitatea din Tiraspol, voluntari la bibliotecă și membri ai Cercului universitar de chimie.

Scopul acestui serviciu este, bineînțeles, de a le preda copiilor „puțintică chimie”, precum și acela de a-i convinge că obiectul de studiu chimia (ce pare, uneori, în școală, insipid, dificil și alambicat) poate fi distractiv! Ei bine, cum ne-am distrat cu Chimia... distractivă?

Studenții de la Universitatea din Tiraspol au început prezentarea lor printr-un exercițiu de cunoaștere. Fiecare trebuia să spună, pe rând, cum îl cheamă, ce țară vrea să viziteze și un obiect pe care l-ar lua cu el. Copiii au început cu a spune că ar vrea să viziteze Marea Britanie, Statele Unite ale Americii, Bulgaria, Emiratele Arabe Unite, iar lucrurile pe care le-ar lua cu ei au fost: o carte, un portofel sau, pur și simplu, bagajul.

După acest exercițiu au vrut și ei să pună o întrebare. Le-au adresat studenților „probleme de logică”, cum ar fi: „Într-un salcâm creșteau șase mere. Au căzut două. Câte au rămas?” Zinaida, una dintre studențe, a dat imediat răspunsul: „În salcâm nu cresc mere.” Sau: „O doamnă și-a scăpat inelul în cafea. Cum a reușit să-l scoată fără

a-și uda mâna?” A sorbit cafeaua? Nu, răspunsul e simplu. Scăpase inelul în boabe de cafea.

Odată finalizat acest exercițiu de socializare, studenții le-au propus copiilor un rebus. Le-au prezentat imagini pe Power Point și ei trebuiau să ghicească cuvântul din aceste imagini. Copiii au recunoscut „apa”, „oxigenul”, „nisipul”, „diamantul”, astfel încât pe verticală s-a obținut cuvântul „experiment”.

Și acum urmează partea cea mai importantă și mai interesantă din cadrul activității, Experimentele propriu-zise. Primul experiment a constat în a le arăta copiilor că metalele aleargă prin apă. S-a turnat apă într-un bol. Cu ajutorul indicatorilor s-a văzut că apa e curată (întrucât nu s-a colorat). S-a pus în apă sodiu și, într-adevăr, s-a observat că acesta se mișcă extrem de rapid în apă. Un alt experiment, foarte curios, a constat în următoarele: 1) se ia un balon cu fundul plat; se adaugă glucoză; se adaugă 250 mililitri apă fierbinte; se amestecă soluția; 2) dizolvăm câteva cristale (indigocarmin); agităm și observăm că nuanța căpătată e de un albastru intens-verde.

Se adaugă la (1) 10 mililitri NaOH (hidroxid de sodiu). Și apoi soluția obținută (1) se adaugă la soluția (2). Când agităm, observăm că culoarea verde devine roșie, mai agităm puțin și devine galbenă. Odată cu terminarea glucozei, experimentul își pierde efectul „multicolor”. Foarte curios! Copiii au propus mai multe denumiri pentru acest experiment, cum ar fi: *Multicolor*, *Curcubeu*, pentru a rămâne la varianta *Semafor chimic*.

Un alt experiment le-a confirmat capacitatea detergentului Fairy de a albi și de a scoate petele de culoare. În fine, ultimul experiment, unul foarte curios, s-a numit *Chirurgia magică*. Una dintre studente i-a dezinfectat celelalte brațul cu alcool etilic. Apoi a dezinfectat cuțitul în iod. Și a

aplicat, adicătelea, o tăietură pe mână. Ei bine, era vorba doar de o atingere cu latul cuțitului, căpătându-se o nuanță asemănătoare cu nuanța sângelui. Copiii au fost frapați și, foarte entuziasmați, au vrut și ei „tăieturi pe braț”.

Acest eveniment, în același timp științific și, cu adevărat, distractiv, s-a încheiat cu prezentarea unui filmuleț de „educație socială”, copiii fiind avertizați de pericolul fumatului. Li s-a spus că provoacă cancer, îmbătrânire prematură, strică dinții și tenul. Pe glob sunt 1,5 miliarde de fumători,

dintre care 4 milioane mor din cauza bolilor asociate fumatului. Li s-a propus un înlocuitor al țigării, dulce și mult mai puțin dăunător – bomboane, pe care tinerii participanți la eveniment le-au savurat cu plăcere.

Vă mărturisesc sincer că a fost o distracție în toată legea. Copiii urmează să mai fie invitați la astfel de ședințe, unde vor lua contact cu chimia și vor fi convingși, încă și încă o dată, că știința nu este plictisitoare și anostă, ci un adevărat joc al creației, imaginației și inteligenței.